

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Cetrt leta . . . K 5-50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Cetrt leta . . . K 6-50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Volitve na Nižjeavstrijskem.

Klerikalizem pod vodstvom dr. Luegerja je dosegel pri deželnozbornih volitvah na Nižjeavstrijskem veliko zmago. V kmetskih občinah, ki volijo 21 poslancev, so klerikalci priporili 20 mandatov, v enem okraju pa je potrebna ožja volitev.

To je uspeh, ki ga ni nihče pričakoval, najmanj tista ošabna stranka, ki se je v teh krajih vojskovala proti klerikalcem. Nemški nacionalci so bili tista stranka, ki je v kmetskih občinah stala proti klerikalcem in doživela tak poraz. Ta širokousta stranka — ki tudi na nemškem Štajerskem z besedami oznanja boj klerikalcem, ne stori pa čisto nič, — se je v vseh mogočih variacijah bahala, da naredi konec klerikalnemu gospodarstvu na Nižjeavstrijskem. Veselo je pila na medvedovo kožo in konec je, da je izgubila še tistih pet mandatov, ki jih je imela doslej, a tisti mandat, radi katerega bo ožja volitev, zamore dobiti samo s pomočjo socialnih demokratov.

Resnica je, da so nižjeavstrijski kmetje predvčerajšnjim ravno tako volili, kakor pri predidajočih dveh volitvah. Pred 12 leti je bilo v kmetskih občinah ravno tako voljenih 20 klerikalcev in le jeden naprednjak, kakor letos in pred šestimi leti so kmetje volili nekaj nemških nacionalcev, samo ker je te nacionalce priporočal Lueger in ker so šli zanje duhovniki v boj. Ali to ne spreminja nič na dejstvu, da nemški nacionalci niso znali ohraniti niti svoje posesti, kaj še da bi bili kaj pridobili. Nasprotno, klerikalci so dobili take večine, da še sami niso nanje računali.

Izid teh volitev je pa značilen še v drugem oziru. Tu se je namreč prav jasno pokazala dekadenca nemškega naroda. Ta narod, ki hoče drugim biti voditelj in zapovednik, ta »Edelvolk« se pogreza v klerikalizmu v večji meri, kakor katerikoli drugi avstrijski narod. Čehi, Poljaki in Slovenci, ki vendar še globoko tiče v barju klerikalizma, se vsaj trudijo, da bi se otresli teh spon, med Nemci pa zadobiva klerikalizem vedno novih moči. Na Gorenjem Avstrijskem so bili v kmetskih občinah voljeni sami klerikalci in o kakem resnem boju proti njim še govora ne more biti, na Nižjeavstrijskem pa je razmerje glasov tako, da izhaja iz njega z vsoto sigurnostjo za nas tolažilno dejstvo, da smo naprednjaki na Kranjskem daleč naprej nemškimi nacionalci na Nižjeavstrijskem. Kake vspehe je naša stranka na pr. dosegla na Notranjskem, v krškem, v kostanjeviškem, v radeškem in mokronoškem okraju! Le nesrečna združitev krajev je kriva, da nismo dosegli več kmetskih mandatov. Še na Gorenjskem, ki vendar tako globoko tiči v pobožnosti in v šnopsu, je naša stranka dosegla razmeroma večje vspehe, kakor nemški nacionalci pri volitvi na Nižjeavstrijskem.

Uvaževati je pri tem še drugo okolnost. Glavno mesto Nižje Avstrijske je Dunaj. To je središče nemške kulture in

omike v Avstriji, to mesto hoče biti glava, ki misli za celo monarhijo, od koder naj sijajo žarki prosvete na vse strani v zadnjo vas na jugu Dalmacije in tja do ruske meje, od koder naj izhaja vsa oživljajoča toplota napredka in omike — a celo prebivalstvo, živeče okrog tega mesta, okrog tega kulturnega središča, je še danes tako zabito, da kar sili v najgrji klerikalizem. Lep »Edelvolk«!

Nemške stranke iščejo sedaj vseh mogočih izgovorov za ta poraz, ki so ga čakale pri volitvah v nižjeavstrijskih kmetskih občinah. A ti izgovori so vsi publi — pravi vzrok poraza je nizko duševno stanje prebivalstva in pa zloraba vere in cerkve za politično agitacijo, a krive so tega nemške stranke same, ker ničesar ne store za prosveto mase in ker vzlic svojemu velikanskemu vplivu na državo še do danes niso ničesar storili, da se zagotovi svobodna volitev in naredi konec zlorabi vere in cerkve v politične namene. Prepričani smo, da jih tudi ta izkušnja ne spravi na drugo pot. Nemški nacionalci so z vsem svojim dosedanjim delovanjem in nehanjem pokazali, da so vse prej kakor ljudska stranka.

V Ljubljani, 30. oktobra.

Državni zbor.

Debata o gališkem kmetskem štrajku se tudi v včerajšnji seji ni završila ter je tudi negotovo, ako se dožene v današnji seji. Včeraj sta govorila poslanca Kos in Glabinski. Dočim je prvi zagovarjal štrajkujoče, se je drugi potegoval za šlaho, vsled česar so mu socialni demokratje neprenehoma segali v besedo. Pred sejo je bilo podanih več interpelacij in nujnih predlogov.

Volitve v kmetskih občinah na Nižje-Avstrijskem.

Izmed 21 kmetskih občin na Nižje-Avstrijskem je volilo 20 krščanskih socialistov in tudi v 21. občini se mora vršiti ožja volitev. Lueger Gessmannova stranka je torej zmagala sijajno ter premagala vse

napredne stranke. Pet kmetskih poslancev ima danes nižjeavstrijska klerikalna stranka več kot poprej. Tudi nekaj odpadlih krščanskih socialistov, ki so hoteli biti napredni proti Luegerju, je izgubilo vse svoje mandate, namesto njih pa so bili izvoljeni popolnoma črni, s kostmi in kožo klerikalizmu udani mameluki. Tako so prinesle volitve silno razočaranje. Možje, ki so si domišljali, da poznajo volilce docela in so zato brezdvomno pričakovali, da se številno pristašev klerikalizma na deželi zmanjša, ti možje so se bridko varali. Volilci, ki so pri zadnjih državnozbornih volitvah stali za naprednjaki, so sedaj volili klerikalno. Protiklerikalni volilni shodi so bili sijajni in burni, a vse ni pomagalo nič. Sam dr. Lueger je že obupaval nad vspehom ter govoril le še o močni krščansko-socialni manjšini, in vendar je proti lastnemu pričakovanju danes triumfator. Kmetstvo ljudstvo je tekot zadnjih dveh let politično še bolj propadlo ter se udalo še bolj reakciji. Volilce so obdelavali duhovniki z vsemi sredstvi cerkvene agitacije in volilci so se bali maščevanja Luegerjancev. Saj so kmetske občine najodvisnejše od deželnega zbora in odbora. Delovanje duhovnikov-agitatorjev in pa strah pred osveto krščanskih socialistov sta prinesla Luegerju toli nepričakovano zmago. Že danes je gotovo, da bodo imeli klerikalci v deželnem zboru večino. Izgube 5 mandatov tudi mesta ne morejo popraviti več. Krivdo na tej zmagi pa nosijo tudi nesložne napredne stranke, ki se med seboj pobijajo, mesto da bi šle složno v boj proti klerikalcem. In končno so programi nekaterih naprednih strank nepopularni, ker so protiavstrijski.

Turške zadrege.

Sultan ima neprestano hude skrbi. V petek je sprejel črnogorskega poslanika Bakića, ki je podpiral predloge in zahteve srbskega poslanika Gruića radi položaja kristjanov v Stari Srbiji, kjer nastopajo Albanci kanibalski. A ne le na Balkanu, tudi v Mali Aziji ima Turčija težave. An-

LISTEK.

Polžev rod v sužnosti.

Bil je velik nemški učenjak, ki se je v prirodi posebno zanimal za »polžeslovje«. Razposlal je svoje neusmiljene beriče po travnikih in vinogradih, ki so polovili ves polžji zarod ter ga zaprli v učenjakov vrt. To je bil zelen prostor, obdan okoli in okoli z visokimi deskami, vrh katerih je bila pritrjena in nazaj zakrivljena pločevina z ostrimi zobci. Sicer je bila ta bodeča priprava le nekaj milimetrov dolga, a dolga in ostra dovolj, da ubogi ujetniki niso mogli preko nje.

Tukaj je bil zbran ves polžji zarod, od posestnikov živopisanih palač do kočarjev in do proletarijata lazarjev, ki dostikrat zjutraj ne ve, kam bo zvečer položil trudno glavo.

Učenjak je v svoji zadovoljnosti naštel na 15.000 rogatih glav. Dasi so v svobodnem življenju slabo spoštovali narodno vzajemnost in enakopravnost terje meščan prezrljivo nosil svojo ponosno hišo mimo kočarja, vinogradskega sorojaka, dočim se je črnega rojaka, ki je glodal gnilo gobo, naravnost sramoval: tukaj jih je usoda združila. Prvi čas je vsak zase ternal in premišljeval. V svoji

nenadni nesreči se jim ni ljubilo ne družine, ne zelenjave, med katero so ždeli.

Tu pa tam je hišni posestnik pomolel skozi vrata rožička, pa ko je zagledal pred seboj nebotično ograjo z ostrimi zobci, spreletela ga je smrtna zona ter se je zopet umaknil v svojo palačo.

Črnci so se najprej udali v svojo usodo; zamišljeno so se pomikali za gredicami ter z izbuljenimi očmi iskali kaj primernega »za pod zobe«. Njihov »duh« se ni ponašal s posebno iznajdljivostjo, »srce« jim je otrpelo v vsakdanji borbi za obstoj. Zato so se tudi kmalu udali v svojo usodo po flegmatičnem geslu: do smrti bomo že živeli.

Ne tako veliki meščani iz rodu Pro-zobranjih. Prisiljena jetniška hrana jim ni dišala, nekateri so vidno hujšali ter jedva še izpolnjevali s svojimi polznimi trupli udobne hiše. Razun tega je njihovo srce vedno milejše bilo za svobodo. Takoj drugi dan se jih je začelo nekoliko spravljati previdno in brezšumno na plot. Toda jedva so storili nekaj pogumnih plazcev, že so popadali nazaj. Kako radi bi bili zamenjali z navadnimi pohajači brez strehe iz rodu Pulmonatov, zakaj le njihove hiše so jih vrgle na tla. Po večkratnih poskusih se je dvema Heteropodoma posrečilo priplezati do vrhu ograje; toda tukaj jih je zbadlo ostro zobčevje. Po ne-

uspešnih poskusih, premagati tega železnega sovražnika, sta obupala ter se onemegli zvalila nazaj v zapore. Istotako se je zgodilo »gozdnim lazarjem«, prispeli so sicer poprej na vrh, a tam jih je vrgla nazaj ista zapreka.

Zavladal je po celem vrtu obupen jok. Solzili so se, da so se videli solzni sledovi za njimi, kakor bi se bila razlila smetana.

Tretjega dne se oglasi siv polž. Zbere okoli sebe ves objokani rod ter mu začne govoriti: Tovariši! Zapadli smo v oblast trdosrčnega človeka, ki ne pozna naše mehke naravi, zanj so vse naše solze — sline. Usmiljenja nam ni pričakovati. V nesreči se šele spoznajo prijatelji. Vsi smo sinovi enega, miroljubnega rodu. Po naših žilah teče sorodna kri. Čeravno se v svobodnem življenju nismo tako poznali, kakor bi se spodobilo potomcem istega naroda, spoznali smo v svojih stiskah, da kri ni voda. Na noge, tovariši! Poskusimo zadnje sredstvo, da si priborimo ali zlato svobodo, ali pa da častno izkrvavimo, kakor se spodobi junakom. Človek naj ne misli, da je pod našimi rožički tako malo bistroumnosti, da bi ne spoznali njegove zvižaje. Seveda je treba, da se eden izmed nas žrtvuje za svoje rojake. A mislim, da se bo med nami našel tudi tako plemenit mož. Saj staro polževu rodoljubje še go-

tovo ni izumrlo. Prosim, da se oglasi rojak, ki si hoče pridobiti večno slavo, rešitelja polževega rodu.

In prislini se črn polž, ki je bil na en rožiček slep. Povedal je, da nima na svetu itak pričakovati nobenega veselja, odkar mu je jež pohrustal edino hčerko, a ženo mu je pohodila krava. Vsi se zaszolžijo nad toliko rodoljubno požrtvovalnostjo. Starec mu je razodel načrt za beg. Splezati moramo na vrh ograje, toda previdno in rajši polagoma, kajti naglica ni nikjer dobra. To je spoznal že sam, ko je lezel sedem let čez Potokarjev prelaz, pa se mu je zvrtilo v glavi, da je telebil nazaj na tla. Vrh ograje se je moral rešitelj vleči po dolgem pod zobčasto zapreko. Tovariši pa so lezli počasi drug za drugim preko njega. In tako je ves polžji rod srečno preplezal preko njegovega požrtvovalnega trupla ter so brez krvavih ran dospeli na ta način črez ostrino.

Ta pa se je v ponosni zavesti, da je storil svojo narodno dolžnost, prekucnil nazaj v vrt ter mirno čakal gospodarjevega maščevanja ali smrti v žabjem žrelu ali v vranovem kljunu. Njegovo junaštvo pa še danes opeva hvaležno vsa polžja mladina.

gleži postajajo v svojih zahtevah ne-skrumni, zato je nastala med Turčijo in Anglijo napetost. Tudi Arabci, ki so v službi Anglije, delajo Turčiji sitnosti. Ro-dovi v Adenu se pritožujejo proti turškim četam in Angleži grozé, da pokličejo svoje čete iz Indije, ki jih preženo. Tako gori po turškem ozemlju na vseh koncih in krajih, sultan pa ima skrbi, da pošilja ga-silce — svoje vojaštvo.

Razmere v Južni Afriki.

Kako težavna je misija Chamberlaina v Južni Afriki, kaže poročilo lista »Daily News«: Zastave Transvaala in Oranja se nosijo povsod in pesem Burov se prepeva po holadskih mestih kapske kolonije, da, celo tam, kjer je doslej ni bilo slišati. Še nevarnejše pa je tiho ogorčenje odpu-sčenih kolonijalnih čet. Njih zabavljanje in izrazi Utlandcev v Johannesburgu pre-segajo na ostriosti vse, kar se je čulo v dneih, ko so zasedli Johannesburg Buri. »Deželo imamo«, pravijo v Afriki bivajoči častniki, »a nikogar za seboj«. Usoda Južne Afrike je odvisna le od državni-škega postopanja vlade. Angleži so pre-magali pač orožje Burov, ne pa njih sro. Chamberlain bo imel težko nalogo v pri-dobljenih kolonijah, ki sta že danes ne-zadovoljni, da sta sklenili mir. Morda ne bo minilo mnogo let in vojna se obnovi.

Najnovejše politične vesti.

Rekrutna predloga. Vse stranke državnega zbora so se izjavile pripravljene, da se rekrutna predloga izroči brez prvega branja odseku. Zoper to namero pa je odločno vsenemška stranka. — Pro-gram poslanske zbornice po pre-moru bo približno sledeči: debata o vladni izjavi, ki bo trajala več dni; rekrutna predloga, prvo branje tiskovnega zakona, prvo branje državnega proračuna, zakon-ska predloga o zavarovanju za slučaj sta-rosti in onemoglosti. — Piętakova kriza je poravnana ter se je minister izjavil, da je pripravljen, odtegniti svojo demisijsko prošnjo. — Baron Berch-tolsheim, poveljnik zagrebškega voja, je imenovan v ravnokar gardnim kapita-nom. Njegovim naslednikom je bil prvotno določen nadvojvoda Leopold Salvator, a to imenovanje se je opustilo, ker je nad-vojvoda častital preveč ljubeznivo škofu Strossmayerju k 50letnici. — Danski prestolonaslednik je prišel na obisk k nemškemu cesarju v Berlin. — Se-stanek Krügerja in lorda Salis-buryja bo baje v Mentoni. Chamberlain bi bil pri volji, izposlovati za burske dru-žine 50 milijonov funtov šterlingov brez-obrestnega posojila, seveda pod pogoji. — Revolucija v Južni Ameriki. Gene-ral Uribe-Uribe se je predal pri Riofrio z 10 topovi in 2500 možmi kolumbijski vladi. — Pri dopolnilnih volitvah v praški mestni svet so bili izvoljeni kompromisni kandidati: Mlado in Staro čehov. — Zvišanje civilne liste bo naletelo pri ogrski opoziciji na hud odpor. Opozicija je sklenila tozadevni predlog najostreje pobijati. — Demonstracije zoper burske generale so se pripetile v Cambridge in Birminghamu. Burski častniki so komaj utekli.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Ker se je »Slov. Narod« v svojem uvodnem članku z dne 21. t. m. nekoliko dotaknil osebe g. žup-nika Pavliča, bodi resnici na ljubo kon-statirano, kar smo zvedeli od kompe-tentne strani, da sta bila **brata** župnika v Kostanjevici in v Sv. Križu proti pri-reditvi razganenega shoda. To verjamemo tembolj, ker sta navedena gospoda pri enakih prilikah, kakor n. pr. pri volitvah, vedno precej resignirano postopala ter vplivala samo toliko, kar sta morala in je njima to novodobno katoličanstvo že od nekdanj največja pokora.

Drugače je seveda s kaplani. Po-sebno naš »gaspad Janez z revolverjem«, ta neutrudljivi, a brezuspešni škofov agi-tator, se je pehal za žive in za mrtve; zdaj pa, ko vidi po razganem shodu svoj veliki trud uničen, je postal tako togoten, da ljudem kar ne odzdravlja.

Ker so bili vsi dosednji kaplani precej lojalni in niso uganjali politike, je naletel ta strastni in zagrizeni klerikalec pri nas meščanih in kmetih po svojem po-stopanju na najhujši odpor.

Največje njegovo veselje so volitve, klerikalni shodi, Marijine device itd., cerkev in šola sta mu deveta briga. Gosp. Janez, verouka ne morete učiti, spovedovati ne morete razun Marijinih devic nikogar, ker ste bolni, pravite; a bili ste čili in zdravi, ko ste prelazili hribe in doline, vabeč ljudi k »zborovalnemu shodu« in se na Vašo največje jezo za nas trudili; pazite torej, da Vam ta jeza in togota še bolj ne škodi, da v prihodnje še agitirati ne bi mogli.

Na veliko občno žalost se čuje, da je šel kaplan Janez v Ljubljano svo-jega Prezvišenege prosit za premestitev, a hudomušni jeziki govore, da je šel gledat, kaj — Karlinca dela.

Gospod Janez, povemo Vam, ako v prihodnje ne boste mirovali, zgoditi se zna, da bode svet zvedel še precej pi-kantnih dogodkov, ki ste jih doživeli v svojem ožjem krogu.

Kostanjevecan.

Iz Metlike. V št. 216 z dne 20. t. m. trdilo se je med dnevnimi vestmi pod notico »Ljudska posojilnica«, da se v Met-liku širijo čudne govorice, ter da je imela »ljudska posojilnica« svojega oskrbnika, s katerim se spravlja v zvezo nesreča, ki je baje zadela »ljudsko posojilnico«. V št. 240. z dne 18. t. m. se pa trdi v uvod-nem članku »Češko-klerikalni Panama — Slovencem v svarilo«, da je neki velik klerikalec pri tej graščini opeharil »ljud-sko posojilnico« za celih 20.000 K.

Ker sem bil jaz podpisani v svojem času oskrbnik na Savinškovi graščini v Metliki, postavljen od »ljudske posojilnice«, dolži se torej v navedenih člankih mene, da sem poneveril »ljudski posojilnici« ce-lih 20.000 K. Jaz sem bil od »ljudske po-sojilnice« za oskrbnika Savinškove gra-ščine nastavljen od meseca januarja 1898. leta do meseca januarja 1900 ter sem vedno mesečno polagal »ljudski posojil-nici« račun o dohodkih in izdatkih oskr-bovane graščine. Ves prebitek nalagal sem vsaki mesec na hranilno knjižico ter sem, ko sem izstopil iz službe »ljudske po-sojilnice« kot oskrbnik Savinškove graščine, položil »ljudski posojilnici« natančen ra-čun o svojem poslovanju in jej izročil hranilno knjižico. Obračun je »ljudska po-sojilnica« popolnoma potrdila, in ji jaz ni-sem niti vinarja poneveril. Ker tako pi-sanje, kakor v navedenih člankih, z ozi-rom na to, da je splošno znano, da sem bil jaz za oskrbnika Savinškove graščine, postavljen od »ljudske posojilnice«, meni na mojem poštenju jako veliko škoduje in mi je tudi že v gmotnem oziru veliko škodovalo, pozivam tem potom vsakogar, da mi dokaže, na kak način sem opeharil »ljudsko posojilnico«.

Franč Kambič,
posestnik v Metliki.

Opomba uredništva: Nam je bilo do danes ime Kambič popolnoma neznano, znano pa nam je iz kroga »Ljud-ske posojilnice« same, da je bila posojilnica opeharjena za 20.000 kron. Kdo je storilec, to naj pojasni »Ljud-ska posojilnica«.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

V imenu narodnostnega prin-cipa je Italija dne 20. septembra 1870. l. naredila konec posvetno-materialni pod-lagi klerikalizma, namreč papeževi državi. Škoda, da se ista Italija, in to po vplivu večinoma protestanske Pruske, tedaj z »garancijskim zakonom« zajam-čila papežu stališče posvetnega vla-darja in s tem tudi kraljevske časti. To je bila velika napaka, ki se sedaj bridko maščuje, kajti s tem je bilo zlo-rabljenje vere v posvetno-politične namene sankcionirano.

Klerikalizem izkorišča to kaj dobro: na jedni strani se poslužuje vseh pravic tega garancijskega zakona, na drugi strani pa ščuje ljudi s tem, da je papež jetnik v Vatikanu.

Taka bajka služi prav dobro zlasti, da iz ljudstva izpreša denarja. Odkar se agitira s to bajko, so dohodki »Petro-vega novčiča« znatno narasli.

Papeževa posvetna država je bila nastala na legitimen način in ne da se tajiti, da je bilo kršeno papežovo pravo s tem, da se mu je njegova država od-vzela. Ali svetovna povestnica pravi, da se je tacihi slučajev že tisoč in tisoč zgo-dilo in zgodilo se jih bo še. Vse države so v bistvu nastale le iz kršenja prava.

Srbija in Bolgarska sta bila legitimna dela Turčije in s tem, da sta se otrsli turškega jarma s pomočjo Rusije, se je kršilo legitimno pravo Turčije. To kršenje odo-bravajo klerikalci, vzlic temu pa rohne neoprestano, da je Italija isto storila. Sicer pa je prebivalstvo papeževe države potom plesbicitu pokazalo, da je veselo dogodišče se premembe in da jo odobrava. Sicer pa se je papežu l. 1870. zgodilo to, kar so prejšnji papeži v mnogih slu-žajih pomagali storiti drugim posvetnim vladarjem.

S tem, da se je naredilo konec pa-peževi državi, pa še ni postal papež jet-nik, kakor govore naši duhovniki.

Ne bomo se sklicevali na to, da ima papež na razpolaganje palačo, kakoršne nima noben cesar, in da sijajnost njegovega dvora prekaša druge dvore. A pri-bitu se mora to: Papež je v vsem svojem delovanju in nehanju popolnoma svoboden in stori lahko, kar hoče, ker ga nihče ne ovira. Da papež vatikanskega ozemlja ne za-pusti, je njegova prosta volja, ker bi se lahko vsak dan sprehajal po celem Rimu in ker gre lahko v vsako drugo mesto, kamor ga je volja. Papež pa ne če za-pustiti vatikanskega ozemlja, ker bi po-tem ljudje ne verjeli v bajko o njegovem jetništvu, in ker bi s tem dejanski pripo-znal obstoječe razmere, česar seveda na noben način neče storiti.

Vzlic temu pa, da papež nima svoje države, je vendar popolnoma neoviran glede vladanja cerkve. Nikdar ni Italija niti poskusila ga le količkaj ovirati. Pa-pežu so italijanski državni poštni in brzo-javni uradi brezplačno na razpola-ganje. Italija ni v tej porabi nikdar de-lala papežu težav. Papež razpošilja pro-teste, obsodbe, bule, razsodbe, ukaze na škofo, okrožnice i. t. d. vse z italijansko državno pošto in nikdar ni bilo še nobeno pismo odprto in je še vsaka po-šiljatev prišla ravno tako točno na svoj naslov, kakor prej, ko je papež imel še svojo državo. Kakor v prejšnjih časih in še v večji meri se prirejajo romanja k papežu in Italija ne dela tem, proti njej naperjenim manifestacijam niti naj-manjših ovir.

Sicer pa — naj klerikalci vendar že povedo, v katerem oziru je papeževa svo-boda omejena?

Papež Leon XIII. je l. 1895. pisal kardinalu Rampolli, da se je z od-pravo posvetne države njegovemu do-stojanstvu in njegovi svobodi kršila po-trebna avtonomija. Tista avtonomija, ki gre papežu kot dušnemu pastirju, se ni z odpravo posvetne papeževe države čisto nič kršila, papež jo lahko uživa v polni meri in da je res tako, prča de-jansko uživanje te avtonomije. Izginil je pač posvetni vladar po-svetne države, kise je vtikal v prepire in v vojne, ostal pa je papež.

To pripoznavajo celo dobri katoli-čani. Tako je pisal odlični bogoslovec dr. Martens (»Kirche und Staat«): »Kakor občutna je za Pija IX. tudi bila izguba papeške države, vendar ne more nihče trditi, da je papež radi tega izgubil svojo prejšnjo samostalnost in neod-visnost. Soglasno se mora priznati, da pričajo vse alocucije in ukazi Pija IX. o njegovi zavesti neomejene moči in imajo pečat najpopolnejše notranje in zunanje samostojnosti. Prav Pij IX. je pokazal, da je mogoče, vladati cerkev svobodno in neodvisno tudi brez posvetne države«.

To velja v polnem obsegu tudi za sedanjega papeža. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. oktobra.

— **Kandidatura Antona Korošca** v ljutomersko-ormoškem okraju je posebno po volji našemu »Slovincu«. Dan za dnevom kuje vprav židovsko re-klamo na korist omenjenemu vsiljivemu popiču, bodisi v zlaganih dopisih, bodisi v zlaganih brzojavkah. In vse to za Ko-rošca, kojega ne odlikuje drugega nego tista znana farška ošabnost in nestrpnost, katero je ravno Korošec prevzel od mlajše kranjske duhovščine ter jo presadil na Štajersko. Sicer je res, da je za narodno in napredno stvar brez pomena, je li voljen ta blagoslovljeni kričač ali ne! Vendar pa sta dve okoliščini, ki moreta človeku do dna duše ostuditi Koroščevo kandidaturo. Najprej je hinavščina, ki se kaže v nji! S prvega, dokler se niso bile dognale prvotne volitve, se je Korošec skrival po svojih koprivah, in o njegovi kandidaturi ni bilo govora. Nasprotno, za-trjevalo se je, da se pobožni ta lonček na dan ne upa, ker mu je baje »Premi-lostivi« iz Maribora prepovedal kandidi-ranje. Tako postopanje Koroščevo je imelo svoje korenito vteteljenje: da se je takoj od pričetka vedelo, da bo Korošec s svo-jim trebuhom lazil za deželnozborskim

kruhom, bi danes ti in oni »vrli katoliški možje« ne bili volilni možje. Tukaj je torej poštenjak Korošec pre-varal svoje častite volilce, ka-kor prevara cigan na sejmju ne-vednega kmeta, ko mu starega in z vsemi ilovicami pobarvanega konjčca na vrat obesi, češ, da mu je prodal mlado in iskro žrebe! In ti volilci so sedaj opeharjeni, in mesto Rosine prevzeti jim je Korošca! Nikjer na svetu bi si volilci kaj takega dopasti ne pustili, in povsod drugod bi Korošču prisolili na blagoslov-ljeno sedalo tako breco, da bi odletel do Rima in morda še dalje! V ljutomerskem-ormoškem okraju bodo pa Korošca po-nižno volili; nekateri ne radi in škripaje z zobmi, drugi pa z veseljem, ker nimajo niti pojma o tem, kako nedostojno in sramotno ravna z njimi kandidat Korošec. In sedaj pridemo k drugi okoliščini, ki ogrduje to kandidaturo. To je tisto бага-teliziranje volilcev in oziroma volilnih mož, s katerim se odlikuje Korošec. Ta napihneni politični amfibij kar pometa s svojimi volilnimi možmi. »Korošec bode! In drugi nobeden! Ne pomaga nikako prijanje! Ta se mora izvoliti, ker mi du-hovniki tako hočemo!« To je kratek obseg dopisov in brzojavk, ki jih prinaša »Slo-venec« dan za dnevom v prilog Koro-ščevi kandidaturi. Duhovniki vihte »ko-robače« in volilni možje nemajo nič proti temu, če padajo vdarci po njihovih ple-čah! Po duhovščini izdana parola volilnim možem v ljutomersko-ormoškem okraju se glasi: Vogel friess, oder krepiere! In po ti paroli se bodo na dan volitve tudi rav-nali, ker ravno drugače ne morejo! Na vse zadnje pa bo zadonela pesem: ljud-ska volja si je izvolila Antona Koro-šca! Ali si je mogoče misliti večje poli-tične sušmarije! Odgovor: ni mogoče!

— **Volilni shodi na Štajer-skem.** Danes je volilni shod v Gor-njem gradu in sicer ob 8. uri zvečer v gostilini g. Mikuža, jutri, dne 31. t. m. bodeta volilna shoda na Ljubnem in potem zvečer v Mozirju, dne 2. no-vembra popoldne v Žalcu in dne 4. no-vembra v Celju v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Pri vseh teh shodih postavil se bode kandidat za mestno skupino Celje-Brežice g. dr. J. Karlov-šek iz Celja.

— **Škofom hvarskim** — h ka-teri škofiji spadajo dalmatinski otoki Hvar, Brač in Vis — je imenovan dominikanski pater Jordan Zaninović. Novi škof je star 62 let. Od verodostojne strani čujemo, da je novi škof intransigentni klerikalec, v narodnem oziru pa skrajno mlačen. Kakor se kaže, smejo dalmatinski Hrvatje gojiti najlepše nade za prihodnost.

— **Kranjski župnik tožil, Soča in pogorel.** »Soča« 8. julija je objavila po »Slov. Narodu« članek »Veležani-miva pravda«, v katerem je razloženo, kako je župnik Šalehar v Dolenji vasi sušmaril s testamentom neke Marije Te-kavec, ali dediči so ga tožili, župnik je pravdo izgubil v vseh treh instancah ter imel stroškov nad 630 gld. — Ko je bilo treba troške plačati, je hotel izsiliti iz jedne device vsaj del stroškov, grozeč ubogi ženi z večnim pogubljenjem. Pisal jej je med drugim: »Kaj bo pa enkrat po smrti, ko bo treba vse krivično poravnati, pa več mogoče ne bo. Povem Vam, da zaradi te dedščine svojo dušo vekomaj ne-srečno storite.« — Kako predrzno je pisal katoliški župnik po končani pravi v vseh treh instancah! Ali ni bilo to izsiljevanje najnesramnišče vrste?! — Umevno je, da sta »Narod« in »Soča« pošteno okrcala tega predrzneža! Župnik Šalehar je poslal »Soči« obširen popravek, katerega pa vred-nik ni sprejel. Zato je župnik tožil ured-nika. Na prvi obravnavi pri okrajni sod-niji v Gorici je bil urednik obsojen na 30 K globe in stroške s pristavkom, da mora popravek takoj priobčiti, čeprav se pritoži proti obsodbi. Katoliškega župnika je zastopal laški žid odvetnik — dr. Raj-mondo Luzzatto. Urednik se je pritožil na drugo instanco. Popravka ni priobčil in pritožil se še posebe tudi proti onemu delu razsodbe. Dne 25. t. m. se je vršila prizivna obravnava na okrožni sodnji v Gorici. Urednika je nadomestoval A. Ga-bršček, župnika Šaleharja pa laški žid — dr. Rajmondo Luzzatto. Obravnava je tra-jala precej dolgo časa, ker je urednikov

namestnik obširneje pobijal popravek in držnega popravkarja Šaleharja. Na govor dr. R. Luzzatta se je zopet oglašil. Dasi je slučaj jako zanimiv, nimamo prostora, da bi obširneje poročali o tej obravnavi. — Povemo le še, da je dr. R. Luzzatto zahteval i za to obravnavo 40 K ekspenzarja. — Sodni dvor je po daljšem posvetovanju razveljavil prvo razsodbo in oprostil »Sošinega« urednika. »O b r a m b n o društvo« se je bahalo v svojem poročilu na občnem zboru, da »Sošo« toži zaradi nekega popravka. Sobotna obravnava mu je dala zaslužen odgovor.

— **Tri žalostinke** poje pevsko društvo »Ljubljana« v nedeljo, dne 2. novembra t. l. ob pol 4. uri pri Sokolovi piramidi, in sicer »Beati mortui«, »Mrtvaški bledi angel«, in »Oče naš«.

— **Večer Konopnicke.** Splošno slovensko žensko društvo si šteje v dolžnost, da se pridruži češkim in hrvatskim ženam ter proslavi 25letnico slovstvenega delovanja največje poljske in hkratu tudi največje slovanske pesnikinje in pisateljice Marije Konopnicke s tem, da priredi dne 7. decembra t. l. »Večer Konopnicke«. Spored objavimo pozneje.

— **Novemberski avanzma.** Pri ljubljanskem brambovskem polku št. 27 so povišani sledeči častniki: Podpolkovnik Iv. Lavrič je postal polkovnik pri 22. bramb. polku; nadalje sta imenovana stotnikom nadporočnika: Rob. Salomon in Fr. Gasser; nadporočnikom poročnika: E. Linhart in Ant. Pohl; poročnikom častniški namestniki: Fr. Podgrajšek, Ant. Kienbauer in P. Stritar. Pri 17. pešpolku pa so imenovani: majorjem stotnik E. Faninger; nadporočnikom poročniki: pl. Medritzer, Fr. baron Silvatici in Rud. Posch pl. Corunioni. Poročniki so postali čast. namestniki: Fr. Hadrboletz, Jaroslav Stepanek, Žoltan Schenker, Em. Czumbelik, Maks Toth, Stan Novotny in Kornel Doskočil. Pri sanitetnem oddelku je postal poročnik Vinc. Janežič.

— **Banket.** Načelnik tukajšnje glavne pošte gospod M. Šorli je bil te dni imenovan pravim ravnateljem in to priliko so porabili tukajšnji poštni uradniki, da so priredili v ponedeljek večer v okusno dekorirani veliki dvorani hotela »pri Maliču« svojemu šefu na čast veličasten banket. Slavnost je imela dvojen namen: proslaviti se je imel trenutek, ko je dobila ljubljanska glavna pošta prvega ravnatelja in hkratu proslaviti moža, ki ga je prvega dohitela ta čast. Slavnostnega banketa se je udeležilo do 60 poštних uradnikov ter višji komisar Hummel iz Trsta kot zastopnik poštnega ravnateljstva. — Prvi se je oglašil k besedi višji poštni komisar Hummel ter navdušeno napil presvetlemu cesarju. Iskren »živio!« je zagrmel po dvorani, godba pa je zagrila cesarsko himno. Potem je izpregovoril oficial Podgornik ter v iskrenih besedah napil slavljenca, povdarjaje, da se ljubljanski poštni uradniki še nikdar niso zbrali ob enaki priliki in naglašal, da se čutijo s slavljencom vred počesčene i oni, pa da bodo odslej, ko je njih glava dobila pravi nazivek, s tem večjo vnemo delovali na to, da ostane i poslej temu velikemu zavodu stari solidni renome. Čestital je v imenu svojih tovarišev ravnatelju k njegovemu imenovanju ter vzdignil čašo na njegovo zdravje. Slavnost je poveljeval izborni pevski zbor poštних uradnikov in pa ljubljanska društvena godba, ki je pod vostvom svojega novega kapelnika neumorno in divno svirala ves večer. Vmes pa so se oglašali še drugi govorniki, da omenim samo nekaterih: Višji kontrolor Stussiner je napil dvornemu svetniku Felicettiju, katerega so udeleženci tudi brzojavno pozdravili; kontrolor Vidmar je nazdravljaj višjemu poštному komisarju Hummelu, kateri se je nato prisrčno zahvalil ter vrlo laskavo napil ljubljanskim poštним uradnikom. Zahvalil se mu je kontrolor Grošelj. Oficial Gregorič je nazdravljaj ravnateljevi gospej soprogi in oficial Petrič vrlému pevskému zboru, za kar se je zahvalil pevovodja oficial Gilly. Slavljenec je dobil ta večer in že poprej mnogo brzojavnih in pismenih čestitek, med drugimi mu je iskreno čestital tudi dvorni svetnik Felicetti. Uradniki, ki so bili to noč v nočni službi, so mu poslali čestitko v vezani besedi. Ganjen se je nato zahvalil slavljenec za

to prisrčno in lepo ovacijo. Bil je lep večer, ki si ga ohrani vsakdo, ki mu je bil priča, v prijetnem spominu. Končno naj pripomnim, da je bil banket lepó in okusno prirejen, za kar gre hvala prirediteljem, a nič manj tudi restavraciji Koisserserju. Dan poprej, to je v nedeljo večer, pa so priredili poštni in brzojavni uslužbenci svojemu šefu na čast serenado, pri kateri je vrlo dobro pel društveni pevski zbor.

— **Glas iz občinstva.** V sled cestnopolicijskega reda (§ 91.) morajo imeti vse strehe na javne ceste dobre žlebove. Pri škofovem marofu, potem nasproti pri župnišču in doli ob šentpeterski cerkvi pa ozidne strehe še žlebov nimajo, tako da ljudem na glavo voda lije. Tovarnar Polak je na dolgem svojem ozidju na Sv. Petra cesti streho tako popravil, da je kap na notranjo stran obrnjen. Zakaj se to tudi pri zgoraj omenjenih posestvih ne zahteva, in ali ne velja cestnopolicijski red za vse jednako? Videant consules!

— **Zborovanje.** Podružnica državnega društva državnih pisarniških uradnikov itd. priredi v nedeljo, dne 2. novembra ob pol 3. uri popoldne v »Mestnem domu« občni zbor, na katerem bode poročal predsednik državnega društva državnih pisarniških uradnikov g. Rudolf Reisinger z Dunaja in na katerem se bode tudi razpravljalo o peticiji za uvrstitev mesta Ljubljane v drugi in drugih mest in trgov na Kranjskem v tretji razred deželnoštnih doklad.

— **Nesreča na Dunajski cesti.** Včeraj okoli pol 10. ure peljala se je gospa Evgenija Hribarjeva, soproga tovarnarja Dragotina Hribarja, s kolodvora v svojem vozu domov. Na Dunajski cesti splasil se je v hipu, ko je pridrdral Hribarjev voz mimo, konj sijakarja Luke Cerarja in je skočil čez cesto in zadel v Hribarjev voz. Gospa Hribarjeva se je ustrašila in je hotela skočiti iz voza, pri tem pa je padla na kameniti tlak in se na glavi poškodovala. Neki gospod jo je vzdignil in spravil v voz, v katerem se je potem odpeljala domov.

— **Dela ponočnjakov.** Danes ponoči sta dva razposajena ponočnjaka na Turjaškem trgu preobračala in prenašala po trgu zaboje, ki so bili naloženi pred Naglasovo hišo. Ko sta delo opravila, je prišel policaj in ponočnjaka sta morala zaboje nazaj znositi na staro mesto in jih zložiti, kakor so bili poprej in policaj ju je še zapisal.

— **Vožnja lžanca.** Včeraj okoli pol 9. ure zvečer se je neki lžanec, ki se ga je bil v mestu malo nasrkal, odpeljal na svojem vozu domov. Mož je na vozu zaspal in nagajivi fantje so mu na cesti voz in konja obrnili nazaj proti Ljubljani. In tako se je pripeljal čez tri ure nazaj v Kurjo vas, kjer so mu komaj dokazali, da je zopet v Ljubljani in ne na Igu.

— **Poleno v glavo** je zagnala včeraj zvečer na Rimski cesti hišina F. B. v 11letno Angelo Baraga, stanujočo v Sv. Florijana ulicah št. 15 in jo na čelu poškodovala. Storila je to, ker so ji otroci nagajali.

— **Govorice.** Včeraj so se širile po mestu govori, da se je v gozdu v Podrožniku obesil neki pisar. Drugi so zopet pravili, da se je obesil neki lemenatar. Govorice niso bile utemeljene.

— **Drva kradel** je dosedaj neznan storilec gostilničarju in posestniku Francetu Oblaku na Tržaški cesti št. 20. Ker je imel Oblak na skladišču, kjer je bilo več sežnjev drv, psa, je tat istega zastrupil, da je mogel potem drva krasti.

— **Zaprlji so** včeraj zvečer pekovskega vajenca Antona Zebovca, kateri je dne 25. t. m. v družbi pekovskih pomočnikov Ivana Lunke in Franceta Glasiča ukradel gostilničarki Ivani Podobnikovi na Dunajski cesti šte. 52, okoli 60 litrov mošta.

— **Zaradi nevarnega pretenja** so predvčerajšnjim zaprli trgovčevega sina F. K. iz Ljubljane. Žugal je menda očetu, da ga bode ustrelil.

— **Društvena godba** priredi v petek, 31. oktobra ob 9. uri zvečer koncert v »Narodni kavarni«. — Vstopnina 30 vin.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 19. do 25. oktobra 1902. Število novorojen-

cev 20 (=32.76‰), mrtvorojenca 2. umrlih 17 (=27.56‰), mej njimi jih je umrlo za tifuzom 1, za jetiko 4, za vnetjem sopolnih organov 1, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 8. Med njimi je bilo tujecev 6 (=35.2‰), iz zavodov 10 (=58.8‰). Za infektivnimi boleznimi so oboleli, in sicer za škrlatnico 3, za dušljivim kašljem 1, za varicello 1 oseba.

* **Najnovejše novice.** Ozko srčnost pruske policije. V Weimaru je policija aretovala voditeljico ženskega gibanja, gđ. dr. Anito Augspurg, ker je nosila reformno obleko. — Dvorni muzični ravnatelj Strauss z Dunaja je koncertiral te dni s svojo kapelo pred sultanom v Carigradu. Sultanu se je godba tako dopadla, da je podelil ravnatelju medšidje red III. reda. — Petrolej je eksploziv v neki trgovini v Iloku pri Budimpešti. Več kupčevalcev je ranjenih, dva komija pa sta zgorela. — Veliko poverjenj se so razkrili v Kristjaniji. Skoraj vsi davčni komisarji so poverljali že deset let davčne denarje v visokosti par milijonov. — Telefon med Parizom in Rimom se je otvoril ter dobro funkcionira. — Socialisti v pariškem mestnem svetu bodo stavili predlog, naj občina prispeva za Zolov spomenik ter naj se tudi ena pariških ulic imenuje po Zoli. — Pariški muziki, 1200 po številu, so sklenili splošni štrajk. — Zoper vlečko učiteljice je izdal budimpeštanski magistrat prepoved, ker s tako obleko učiteljice vzdigujejo v šoli nezdravi prah. — Humbert v Španiji. Sleparska dvojica Humbert živi baje v nekem samostanu v Španiji. — V Jellinekovi defraudaciji za pleteni uradniki, ki so bili zaradi tega odpuščeni, dobivajo dosmrtno svojo plačo. Značilno za banko!

* **Cesarjeva beseda.** Cesar Franc Jožef je sprejel nedavno papeževga odposlanca, ki mu je izročil pismo papeža. Ko je cesar vprašal po papeževem zdravju, je odgovoril odposlanec, da je povoljno, vendar ima papež baš sedaj mnogo britkih skrbi. Nato je vladar odgovoril: »To že verujem, toda toliko britkih skrbi, kakor jaz, pač nima Njega Svetosti«.

* **Zola** je sam priznal, da je napisal poprečno 15 tisoč besed na dan.

* **Statistika ver.** Po najnovejših statističnih podatkih je na svetu 525 mil. kristijanov, in sicer 250,800,000 katoličanov, 162,400,000 protestantov, 102,180,000 Grkov, 5,580,000 drugih kristijanov. Mohamedancev je 197,250,000, Židov 9,750,000, ajdov 834,000,000; izmed teh je budhistov 122 mil., bramanov 215 mil., spoznavalcev Konfucijevega veroizpovedanja 306 mil.

* **Delno mrknjenje meseca** bo 31. oktobra ob 7. uri 4 minutah zjutraj ter konča ob 11. uri na Severnem Kitajskem. Pri nas bo videti mrknjenje samo do 8. ure 9 minut zjutraj.

* **Životnina.** Glavni davek ali životnina je proračunjena za l. 1903 na 4927 mil. K, letos ga je 4825 mil. K. Največ plača Nižje Avstrijsko (Dunaj) namreč 228, potem Češka 102 in Moravska 355 mil. K. Plačajo torej te tri dežele skup 3655 mil. K, ali 75% vsega davka.

* **„Umazana“ konkurenca.** Tvrda G. Paulus v Balingenu na Virmberškem je dala v »Münchener Neueste Nachrichten« sledeči inserat: »Zdravniško priporočane «srajce srca Jezusovega» naj bi vsakdo nosil, da se obvaruje bolezni. »Srca Jezusovega srajce« so najboljše za ohranitev zdravega in svežega telesa. Dobiti pristne samo pri G. Paulusu v Balingenu.« Katoliško časopisje je ogorčeno planilo po inseratu ter ga imenovalo strašen škandal. Paulus namreč ne prodaja srajce niti za kak samostan niti za božjo pot.

* **Srečen defraudant.** V Lvovu si je prisvojil pred nekaj časa železniški blagajnik Trzinski 7000 kron in je ušel. Oblasti ga doslej niso mogle najti; pač pa je dobilo železniško ravnateljstvo te dni poštno nakaznico s 7200 kronami in sicer od Trzinskega iz Monaka. Defraudant je poslal tudi 200 K kot — obresti! Defraudant je priigrjal z ukradenim denarjem 70,000 kron.

* **11letna mati.** Kakor poroča »Nižegorodski Listok« iz Perue, krstili so v ondnotni cerkvi otroka, kojemu je mati 11letna kmetska deklica, ki je bila za pestunjo v mestu.

* **Iz boljših krogov.** V Bolcanu so zaprli neko ženo, Untersberger, zaradi zavajanja. Malovredna žena pa je izdala svoje »odjemalce«, same gospode iz boljših krogov, kakor hišne posestnike, trgovce, doktorje itd. Tudi en sodnik je med njimi. Untersberger je vabila mlade deklice k sebi v stanovanje, jih opijanila ter izročila svojim odjemalcem. Stvar je izdala neka deklica, ki je prišla v bolnišnico zaradi spolne bolezni.

* **Pl. Körber in — Dardanele.** Te dni je neki angleški poslanec interpelliral v parlamentu ministrskega predsednika Balfourta, češ, kaj je resničnega na

vesti, da je avstrijski ministerski prezident govoril v državnem zboru celo o — Dardanelah. Stvar se je pojasnila s tem, da je brzojavni urad pomotoma brzojavil v London namesto »Meeresauge« — Meeresenge.

* **Živine na Češkem** je po zadnjem številjenju 229.564 konj, goveje živine 2.258.238, oslov in mul samo 250.

* **Portugalski gledališčni igralci** so jako slabo plačani. Slavna igralka na narodnem gledališču v Lizboni, Donna Maria, ima 125 frankov mesečne gaže. Druga slovitá Portugalka, Angela Pinto, na gledališču »Donna Amelia« ima 300 frankov mesečne gaže, porabi pa še enkrat toliko samo za toalete. Največ igralcev portugalskih pa se mora zadovoljiti z dnevno plačo 3—4 frankov.

* **Dobro mu je vrnil.** Ameriški milijonar Gould se je sprehajal te dni po New-Yorku ter si kupil na ulici časnik za dva centima. Ker se mu je zdel dečko, ki je prodal časnik, umazan na obrazu, mu je dejal: »Tukaj imaš pet centimov — za ostale tri si kupi mila, da se umiješ.« — »Le obdržite svoje tri centime in kupite si rajši v knjigo «o dostojnem vedenju z ljudmi», je dejal deček.

* **Kralj David — francoski konzul.** Ko je bil leta 1848. Lamartine francoski ministerski predsednik, zapisaval si je imena vseh onih, ki so ga nadlegovali za kako častno službo, v svojo biležnico. In ko je bilo splošno uradniško imenovanje, izpisal in razdelil je ta imena iz biležnice. Po teh imenih so se v ministrstvu napravili dekreti ter se srečnim imenovanjem razposlali. Med dekreti pa je bil tudi eden, ki se je gasil na ime »državljan David« ter je postal konzul v Bremenu. A srečnega moža niso mogli najti. Vprašali so ministra za naslov, ta je listal po svoji biležnici ter našel na eni strani ime David. Tedaj se je šele spomnil, da bi ga bilo moralo to ime spomniti pri neki priliki na psalme kralja Davida. Drugi dan je bilo brati v uradnem listu: »Državljan N. je imenovan za francoskega konzula v Bremenu na mesto umrlega državljana Davida«.

* **Mož s 5 ženami.** Jules Lavoisier je imel v enem letu 5 žen, petkrat se je poročil in petkrat ušel svoji zakonski lepi polovici. Najprej se je ženil z mlado vdovo v Toulonu. Živel je z njo 3 dni. Potem je ušel in ji odnesel vso zlatino. V Lille je živel z 2. ženo 3 mesece, potem je izginil. V Londonu je imel ženo teden dni, nato jo je popihal. V Berlinu je vzel neko Švicarko in jo kmalu zapustil. Potem je šel v Lucern in hotel stopiti še s 6. damo, bogato hotelirko pred oltar. A njegova Berlinčanka Švicarka je poslala njegovo fotografijo tudi svojim prijateljem v Lucernu. Ti so sleparja izpoznali in naznanili. Tako so ga zaprli v Lucerni, sicer bi se bil ženil dalje in osrečeval še razne žrtve za par dni ali mesecev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. oktobra. Poslanska zbornica nadaljuje tudi danes razpravo o razmerah v Galiciji. Govorili so Wassilko, Vladimir Gnięwosz, Czajkowski in Dzeduszycki. Razprava bo še danes končana. Prihodnja seja bo v četrtek.

Dunaj 30. oktobra. Poljedelski minister Giovanelli je v današnji seji odgovoril na interpelacijo zastran razmer na rudarski akademiji v Lvovu in obljubil, da se zgradi novo poslopje. Češki sociallec Choc je danes interpelliral, kako se more dopustiti, da častniki pozivljajo poslanca na dvoboj zaradi izjav v parlamentu.

Dunaj 30. oktobra. Za včeraj zvečer je bila sklicana seja narodnogospodarskega odseka, da bi se bavila s položajem industrije. Odsek pa ni bil sklepčen. Poslanec Skene je ostro napadal tiste poslanca, ki niso prišli k seji.

Inomost 30. oktobra. Nemški pravniki so sklenili protest proti novemu rigoroznemu redu in pozivljajo dijaštvo vseh vseučilišč, naj se pridruži tej akciji.

Pariz 30. oktobra. Socialisti so v občinskem svetu predlagali, naj se Zoli postavi spomenik in neka mestna ulica imenuje »Rue Zola«. Zaradi tega predloga se vname velik boj, ker mu združena reakcija strastno nasprotuje.

Berolin 30. oktobra. Tukajšnji Poljaki ustanove veliko organizacijo v obrambo svoje narodnosti. Delali bodo na ravnopravnost v cerkvi in v šoli. Na dotičnem shodu se je povdarjalo, naj starši svojih otrok raje ne dajo krstiti, kakor da bi se krstili v nemškem jeziku.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 30. oktobra 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.90
Skupni državni dolg v srebru	100.80
Avstrijska zlata renta	120.45
Avstrijska krona renta 4%	100.20
Ogrska zlata renta 4%	120.30
Ogrska krona renta 4%	97.55
Avstro-ogrski bančni delnice	1558.—
Kreditne delnice	872.—
London vista	239.05
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.82 1/2
20 mark	23.38
20 frankov	19.06 1/2
italijanski bankovci	95.20
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 30. oktobra 1902.

Termin.

Pšenica za april 1903	50	7.42
Rz " oktober	50	6.50
Koruzna " maj 1903	50	5.74
Oves " oktober	50	6.31

Efektiv.

Nespremenjeno.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. oktobra: Ernestina Sluga, tesarjeva hči, 16 dni, Karolinska zemlja št. 13, življenske slabosti.

Dne 27. oktobra: Ludovika grofinja Pace, zasebnica, 44 let, Zaloška cesta št. 11, vnetje potrebnišnice.

V deželni bolnici:

Dne 22. oktobra: Ivan Novšak, strojarjev sin, 1 1/2 dni, božjast.

Dne 24. oktobra: Teodor Eisel, ključarski pomočnik, 21 let, črevesni katar.

Dne 25. oktobra: Ana Afrič, delavčeva hči, 14 let, jetika. — Anton Povš, posestnik, 38 let, omehčanje možgan.

Dne 26. oktobra: Tomaž Sušnik, m'inarski hlapec, 57 let, srčna hiba.

Dne 27. oktobra: Ivan Petercel, delavčev sin, 1 1/2 dni, življenske slabosti. — Alojzij Kepa, posestnik, 25 let, ponesrečenje.

Dne 28. oktobra: Helena More, gostija, 62 let, srčna hiba. — Avgusta Naglas, poštna odpraviteljica, 50 let, prisad.

V hiralnici:

Dne 25. oktobra: Josip Mervar, kurjač, 51 let, sušica možgan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 305-3 m. Srednji uradni tlak 756.0 mm.

Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Vredn. v 24 urah
29.	9. zvečer	737.6	8.0	sl. jug	oblačno	
30.	7. zjutraj	737.2	7.3	brezveter.	oblačno	
	2. popol.	735.5	12.5	sl. jug	del. oblač.	0.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 8.2°, normala: 7.8°.

Spreten, energičen prvi delavec oziroma

poslovodja

nemško in slovensko govoreč, se išče za večje stavbno ključavničarstvo za takojšen vstop.

Natančne ponudbe z navedenjem plače naj se pošiljajo pod „poslovodja“ upravnistvu „Slov. Naroda.“ (2652-1)

Gospodu lekarničarju

GABRIJELU PICCOLI

v Ljubljani.

Vaše zeleznato vino sem s prav dobrim uspehom vporabljal pri neki gospi, ki je dolgo trpela na živcih. — Prosim Vas torej, da mi določite še šest steklenic zgoraj navedenega vina.

Dr. L. Färber
c. kr. štabni zdravnik.
V Gorici, 6. junija 1901. 4.1507-9)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker!

Ogreva in oživlja želodec in teló. Probujta tek in prebavo. Daje dobro spanje. (415-213)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schwefurt, dne 11. februarja 1899.

(2208-8)

L. Kres, mlekarja.

Milijone dam

uporablja „Feeolin“. Vprašajte svojega zdravnika, ali ni „Feeolin“ najboljša lepilo za polt, lase in zobe! Najbolj nesnazen obraz in najgrobe roke zadobijo aristokratsko finost in obliko po uporabi „Feeolina“.

„Feeolin“ je angleško milo, obstoječe iz 42 najbolj zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da tudi gube in vrasko na obrazu, ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po uporabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. „Feeolin“ je najboljšo sredstvo za snazjenje, gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje las, plešatost in glavine bolezni. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Mi se zavezuje, da takoj povrnemo denar, ako ne bode te takoj popolnoma zadovoljni s „Feeolinom“. Cena za 1 komad K 1.—, 3 komadi K 2.50, 6 komadov K 4.—, 12 komadov K 7.—. Poština pri enem komadu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. Po poštenu povzetju 30 h več. (2664)

Razpošilja glavno skladišče

M. Feith na Dunaju

VII., Mariahilferstrasse šte. 39.

Zaloge za Ljubljano: Anton Kane, droguerist. — Edvard Mahr, židovske ulice. — Lekarna „pri zlatem jellenu“.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu dovoljujem si tem potom najvljudneje naznanjati, da sem svojo večletno službo pri g. L. Stricelnu pred kratkim zapustil ter pričel dne 14. t. m. svojo lastno

prodajo trboveljskega premoga

na drobno in debelo

v Linhartovih ulicah 7, (pri sv. Krištofu).

Cenjenim odjemalcem priporočam se najtopeje za mnogobrojna naročila za zagotovilo točne in solidne postrežbe ter belježim

(2641-2)

z velespoštovanjem

Ignac Zupančič.

Nagrobne vence

in

trakove k vencem

v največji izbiri

priporoča

(2634-3)

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24 Ljubljana Mestni trg št. 24.

Urarskega pomočnika

vsprejme takoj (2620-3)

Aleksander Ambrožič

urar na Jesenicah (Gorenjsko).

Deček

kateri ima veselje do trgovine ter je dovršil vsaj štirirazredno ljudsko šolo, se sprejme takoj v pouk pri Jos. Kodriču, trgovcu z mešanim blagom v Sv. Križu pri Kostanjevici. (2642-2)

Jelkine storže

kupuje

G. J. Steingaesser & Co.

(2660-1) Miitenberg ob Meni, Bavarsko.

Mlad, umeten (2623-3)

strugar za les

želi dobiti kako delo.

Naslov pove upravnistvo tega lista.

Mlad

trgovski pomočnik

vešč špecerijske stroke ter nemškega in slovenskega jezika, želi primerne službe v Ljubljani. (2658-1)

Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“

Neslišano!

365 komadov samo za gld. 1'95.

1 prekrasna, garant. dobro ideoča eleg ura, gre 24 ur, s pozlačeno verižico, 1 prekrasni colier iz orientalskih biserov, damski nakit za na roko, vrat ali lase, s patent. zaklopom. 1 prekrasni nastavek za smodke z jantarem, 1 prekrasna kravata igla s simili briljantom, 1 veleleganten prstan z draguljem za gospode in dame, 1 jako lepa garnitura manšetnih, ovratnikovih in nprsnih gumbov, garant. 3 odst. double-zlata, s patentovanim zaklopom, 3 ko nade pristno platnenih žepnih robcev, 1 velelegantno niklasto žepno pisalno orodje z angleškim mehanizmom, 1 prelepo zrcalce z etuijem in f. česalom, 1 jako krasna pariška broža za dame, najnovejša načina, 1 f. vporabljen zapisnik, 20 komadov za dopisovanje potrebnih predmetov, 1 ff peresno držalo, 72 komadov angleških pisarniških peres in še 250 raznih komadov, ki so v domačiji koristni, gratis. Dobiva se po poštenu povzetju ali če se denar naprej pošlje pri trgovski trdki (2654)

C. GRÜNER, KRAKOV

poštni predal št. 5.

Če se naročita 2 zavitka, pridam lep žepni nož z 2 rezili. Za neugajajoče se vrne denar.

Prešernove poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-3godovinskimi črticami in estetično oceno. — Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče usnje z zlato obrobo) 3 H, po pošti 3 H 20 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani. (1835-38)

